

Provtagningsanvisning Histologi Benmärg - Instruktion - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Provtagningsanvisning	Dokumentkategori: Instruktion	Omfattning: Hälso- och sjukvård Region Gävleborg
Dokumentägare: Vårdenhetschef KPC	Dokumentansvarig: Kvalitetssamordnare KPC	Beslutsinstans: Vårdenhetschef KPC
Diarienummer: Ej tillämpligt		Datum för översyn: Se giltigt t.o.m.

Benmärg

Remiss	Remiss till patologen i Uppsala.
Provtagning	Provmaterial (histologi/cytologi): Både material för histologi (benmärgsbiopsi/benmärgskula) och utstryksglas ska insändas. 1. Material för histologisk undersökning i form av grovnålsbiopsi och/eller aspirerat material, så kallad benmärgskula, fixeras i neutral, buffrad formalinlösning 10 % (4 % formaldehyd). Grovnålsbiopsi bör ej understiga 2 cm i längd. 2. Blodutstryk: minst tre stycken (lufttorkas). 3. Benmärgsutstryk eller imprintspreparat: minst sex stycken (lufttorkas), vid leukemimistanke minst åtta stycken. (Obs! Se till att formalin inte läcker ut från kärlet med benmärgskula/grovnålsbiopsi - formalinånga förstör utstryksglasen.). För adekvat diagnostik rekommenderas grovnålsbiopsi (cristabiopsi) • vid misstanke på aplastisk anemi (bilaterala biopsier) • vid misstanke på myelodysplastiskt syndrom • vid misstanke på myeloproliferativ neoplasi • vid misstanke om myelom • vid stadieindelning av malignt lymfom och metastaserande tumörsjukdom; • i fall där tidigare punktion har misslyckats (vid myelofibros, hårcellsleukemi, metastaser, remissions- respektive recidivbedömning etc.). Provmärkning: Socialstyrelsen har utgivit bestämmelser för hur märkning ska göras (SOSFS 1989:1, punkt 7.2). Objektglas med mattslipad kant märkta med blyertspenna rekommenderas (ange personnummer + namn, eventuellt initialer). Skilj genom märkning på blod- och benmärgsutstryk. Biobankslagen medger av patientsäkerhetskäl undantag för cytologiprover från principen att prover som sparas inte får märkas med patient-id. Kontakta hematopatologlab innan prov insändes, 018-611 38 33. Andra undersökningar: Vid provtagning för immunologisk diagnostik med flödescytometer sprutas 1-2 ml (helst mer) benmärgsaspirat i

Instruktion

Dokumentnamn: Provtagningsanvisning Histologi Benmärg - Instruktion - Hälso- och sjukvård
Region Gävleborg

3(4)

Dokument ID: 09-947792

Giltigt t.o.m.: 2027-09-28

Revisionsnr: 1

	heparinrör (grön kork). Innan benmärgsaspiratet nedsprutas i rören tillsätts cirka 2 ml fysiologisk koksaltlösning. Rören insändes snarast och måste nå laboratoriet senast morgonen efter provtagningen för att kunna analyseras inom 24 timmar.
Förvaring/transport	Provrören måste förpackas på sådant sätt att nedfrysning inte sker under transporten.
Analyserande laboratorium	Klinisk Patologi och Cytologi, Akademiska Laboratoriet, Uppsala Hematopatologlab 018-611 38 33
Referensintervall	Ej tillämpligt
Svarstid	Inom 20 arbetsdagar
Ackrediterad	Nej
Efterbeställning	Kontakta aktuellt patologlaboratorium, Gävle eller Uppsala
Patientinformation	Ej tillämpligt
Biobanksprov	Ja
Kommentarer/övrig upplysning	Kontakta hematopatologlab innan prov insändes, 018-611 38 33.
Medicinsk bakgrund/indikation	Histopatologisk undersökning av benmärg är en metod för analys av primära och sekundära sjukdomar i benmärg. Till de primära sjukdomarna hör olika former av anemier, dysplastiska tillstånd och leukemier. Metastatisk tumörsjukdom är en av de vanligare sekundära sjukdomarna i benmärg. Benmärgsprover analyseras mikroskopiskt, men ofta även med flödescytometri. Vanliga indikationer för biopsitagning är leukemi respektive metastatisk tumörsjukdom.

Kommunikation och implementering

Dokumentet finns publicerat på samlad sida för provtagningsanvisningar på Samverkanswebben ([Provtagningsanvisningar - Region Gävleborg](#)).

Vid behov av kommunikering om ändringar i dokumentet utses relevanta kvalitetssamordnare som extra uppföljare på dokumentet. Dessa ansvarar sedan för att ändringarna kommuniceras inom berörda verksamhetsområden.

Medverkande och granskare

Dokumentet har granskats av BMA samt medicinsk rådgivare.

Senaste revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2026-09-04	1	Nytt dokument p.g.a. ny dokumentstyrning, ersätter 09-64468. Tillägg av Patientinformation och Biobanksprov utifrån mall för provtagningsanvisningar.